

ществуване съзнателно или несъзнателно, дързко или съ подла жилавина, бъдете покорни на вѣчния инстинктъ който ви владѣе отъ рождение до смъртъ — всичко нека ви е простено отъ Бога, само недѣйте лъга, че се обичате“.¹⁾

При таквизъ обстоятелства, които нѣматъ никакъвъ изгледъ, че ще се поправятъ и обърнатъ на по-добръ, Балканскитѣ народи като че сж почнали да се освобождаватъ отъ прѣдубѣжденията, въ които и до пай-ново врѣме бѣха потънали. Тѣ видѣха, че съществуванието имъ е въ опасностъ. За това въ висшитѣ кръгове на тѣхвата интеллигенция начена да се размислява за повитѣ пѣтица, по които би трѣбвало да се тръгне, за да се отстранятъ или спрѣтъ опасноститѣ, които имъ грозятъ. Въ това размишление се е дошло до мисълта че Балканскитѣ народи би трѣбвало да се съединятъ и съ сдружена сила да се противопоставятъ на великитѣ сили, които ги излагатъ на непрѣкъснати сътрясения и случайности, които имъ спиратъ течението на самостоятелното развитие, и въ дадени обстоятелства имъ даватъ значение на дрѣбни пари за уравнивание на своитѣ економически или завоевателни смѣтки. По тоя начинъ идеята за Балкански Сюзъ, слѣдъ като се е потайвала известно врѣме, отново искача на лице.

Когато се погледне съзнателно върху това, какъ въ държавното развитие на Руссия и Австрия, прѣзъ вѣкове и прѣзъ най различни перипетии, се промѣква една и съща мисль, тогазъ не е чудно за дѣто тѣзи държави, налѣгайки на Балканский Полуостровъ, оправдаватъ това съ нѣкаква си историческа миссия, на която тѣ сж само орждие и нищо по-вече. Но въ вашитѣ очи работата е много по-прозаическа; тя се свожда къмъ простата и груба борба за съществувание, съ която е ангажирано всичко, което има животъ. Борбата пѣкъ се свършва винаги съ погивванието на единия или другия борець, за това въ нея никой и не влиза отъ бѣсъ, буйность, за това и онова гдѣто Руссия и Австрия нападатъ на Балканский Полуостровъ, туряйки на жребие всичко, само да се докопатъ до него, не става безъ нѣкоя голѣма тѣхпа необходимостъ. Нъ въ вселенната има мѣсто и за велики и за малки, и въ борбата за съществувание не побѣждаватъ

1) Friedrich v. Hellvald Kulturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung bis Gegenwart. Augsburg 1874 zweite Aufl. Книга II стр. 739.